جواهرات هند

فاطمه فضلی

سنگ های قیمتی و جواهرات در هند

از سالهای دور، جواهرات و سنگ های قیمتی، جزء جدایی ناپذیر فرهنگ زنان و مردان هندوستان بوده و همچنان نیز هست. صرف نظر از جنبه ی تزئینی و زیبایی شناختی، این سنگ ها و جواهرات در واقع نمادهایی معنوی بودند که با انتشار انرژی های نهفته خود باعث سعادت یا بدبختی دارندگان خود می شدند.

استفاده از جواهرات و زیورآلات در هند به بیش از ۵۰۰۰ سال پیش بازمیگردد و از لحاظ تاریخی تقریبا با زمان شکل گیری حماسه ی بزرگ مهابهاراتا و رامایانا برابری میکند. برخی از زیورآلات باستانی یافت شده در هندوستان متعلق به دوره ی تمدن دره سند یا "Indus valley civilization" میباشند، و نشان دهنده ی این واقعیت اند که از ابتدا ساکنان این سرزمین علاقه مند به آراستن خود با اشیاء زینتی بوده اند. این زیورآلات اولیه، ساده و ساخته شده از مهره ها، رشته ها و سنگ ها بوده که بعده ها آنها آموختند برای ساخت این اشیاء از فلزات نیز استفاده کنند.

با استقرار امپراتوری گورکانیان یا مغول ها در قرن شانزدهم، نوآوری در صنعت جواهرسازی و طراحی زیورآلات آغاز شد. به عبارت دیگر عصر طلایی جوهرات در هند، در آن دوره بود. در آن زمان با استفاده از هنر و دانش و تلفیق سنگ ها و فلزات، جواهرات گرانبهایی را طراحی و تولید میکردند. از همان ابتدا این زیورآلات بسته به مقدار و ارزش آن، چه در مردان و چه زنان، معیاری شد برای تشخیص جایگاه اجتماعی افراد.

۱- ناوارانتا

ترکیبی است از نه سنگ قیمتی (الماس، یاقوت کبود، یاقوت سرخ، مروارید، زمرد، زبرجد هندی، چشم گربه ای یا سیموفن، سنگ مرجان و گروسولار) که به ترتیب مشخصی چیده میشوند و این ترتیب از لحاظ مذهبی برای پیروان ادیان هندویسم، بودیسم، سیکیسم و جینیسم بسیار با اهمیت و مقدس است. به طور مثال یاقوت سرخ که نماد خورشید است حتما باید در مرکز قرار بگیرد.

۲- گردنبند الماس نظام حیدرآباد

گردنبندی گرانبها از مجموعه جواهرات نظام حیدرآباد که بزرگترین و با ارزش ترین مجموعه ی جواهرات تاریخ هندوستان بشمار می رود. حکومت نظام حیدرآباد بعد از فروپاشی امپراتوری گورکانیان در منطقه دکن یا حیدرآباد مستقر شدند و حکومت خود را آغاز کردند. پادشاهان این سلسله به دلیل کشف معادن سنگ های قیمتی و فلزات ارزشمند، ثروت زیادی بدست آوردند و نام برخی از آنها بعنوان ثروتمندترین افراد جهان در تاریخ ثبت شده است.
این گردنبند قیمتی هم اکنون متعلق به ملکه ی انگلستان الیزابت دوم می باشد.

سرپیچ نظام

کوه نور

۳- سرپیچ نظام

سرپیچ نظام از دیگر جواهرات ارزشمند مجموعه نظام حیدرآباد است، این شیء زینتی برای تزیین سر و دستار حاکمان مورد استفاده قرار میگرفته است و چون نمادی از اقتدار و اشرافیت محسوب میشد بنابراین با بهترین سنگ های قیمتی یعنی زمرد و الماس تزیین شده است. گفته شده ارزش یک سنگ از این شیء تزیینی از اندوخته ی تمام عمر یک فرد عادی نیز بیشتر است.

۴- الماس کوه نور

یکی از بزرگترین و مشهورترین الماس های جهان است که احتمالا از معادن منطقه ی «اندراپرادش» در هند استخراج شده است. کوه نور در دوره استعمار بریتانا، توسط کمپانی هند شرقی به ملکه ی بریتانیا اهدا شد و هم اکنون متعلق به خاندان سلطنتی انگلستان میباشد. زوج این الماس، «الماس دریای نور» است که در ایران نگهداری میشود.

۵- الماس امید

این الماس بزرگترین الماس آبی رنگ جهان است که جهانگردی فرانسوی در سال ۱۶۶۶ آن را از یکی از بومیان هند خریداری میکند و به پاریس منتقل میکند. این الماس با ارزش هم اکنون در یکی از موزه های واشنگتن دی سی به نمایش گذاشته شده است.

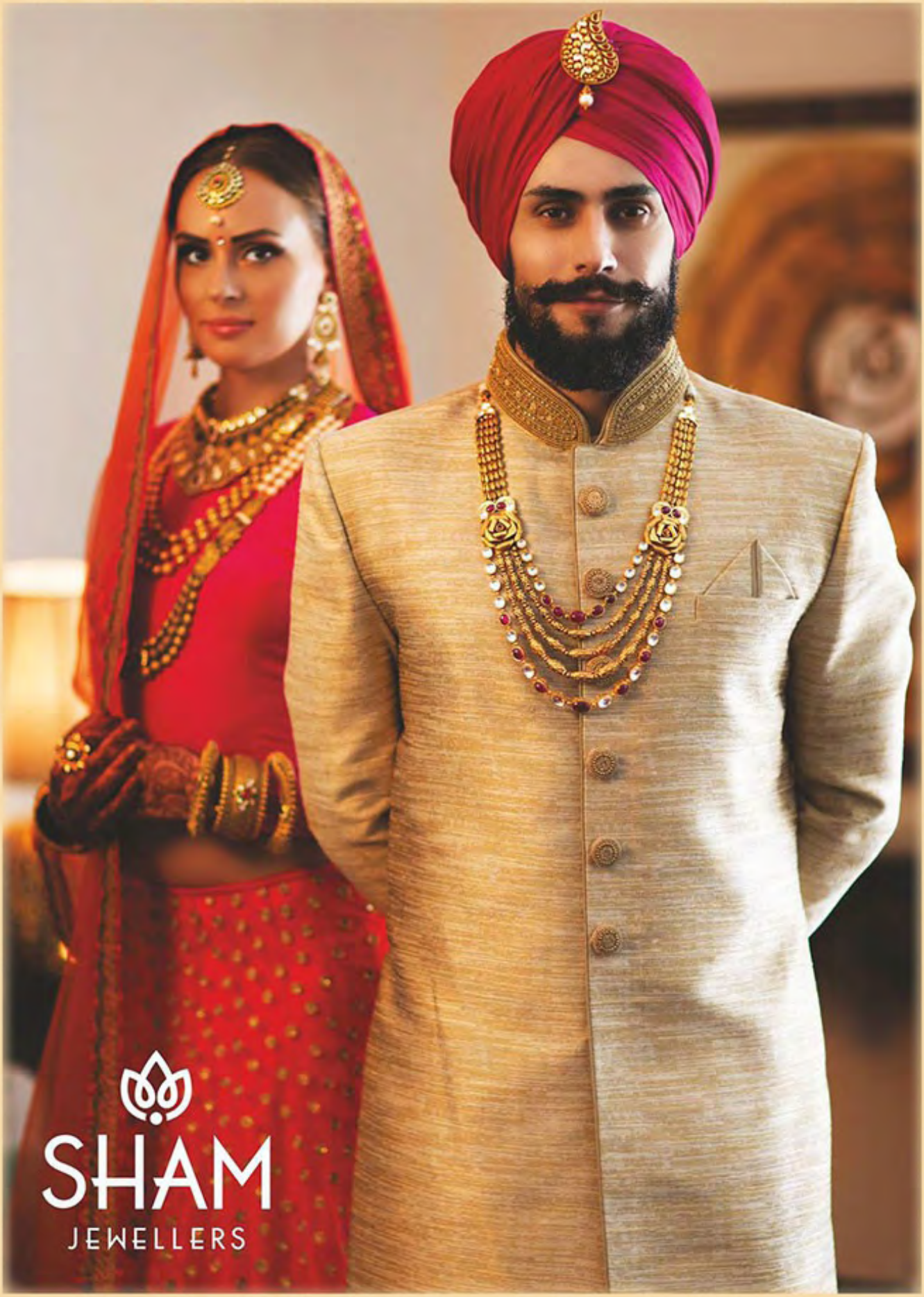
SHAM
JEWELLERS

اهمیت جواهرات فقط به دلیل زیبایی نیست. آنها ذخیره ای گرانبها و ارزشمند برای تامین امنیت هند در مواقع بحران، خصوصا بحران های اقتصادی محسوب میشوند. بنابراین صرف نظر از جنبه ی تزیینی، اهمیت دادن به این صنعت میتواند نقش مهمی در رشد اقتصاد هند ایفا کند. صنعت جواهرات و سنگ های قیمتی در هند یکی از صنایعی است که به سرعت در حال پیشرفت است. طلای هندی در بازار جهانی سهم زیادی را به خود اختصاص داده است. علاوه بر این، هند به عنوان بزرگترین صنعت برش و صیقل الماس در جهان شناخته شده است.

از بین همه ی سنگ ها و فلزات قیمتی هند، «طلا» و «الماس» مهم ترین گروه در این صنعت به شمار می روند.

«طلا»

طلا آمیخته با فرهنگ و سنت مردم هند است و مصرف داخلی طلای ساخته شده در این کشور بسیار بالاست و این امر باعث شده تا هند بزرگترین مصرف کننده ی طلا در جهان با مقدار تقریبی ۸۰۰ تن در سال باشد. پس از هند، چین در رده ی دوم و امریکا سومین مصرف کننده ی طلا هستند. میزان تقاضای طلا در هند به دو عامل وابسته است: مناسبت ها و درآمد ها.

در فصل برگزاری جشنواره ها و فستیوال ها و جشن های عروسی و مذهبی تقاضا افزایش می یابد اما این تقاضا با افزایش نوسان قیمت با کاهش روبرو میشود. «یک سوم تقاضای طلا در هند از طرف کشاورزان روستایی است که این تقاضا وابسته به مانسون ها است.» شاید این سوال پیش بیاید که تقاضای طلا و مانسون ها (باران های موسمی) چه ارتباطی میتوانند با یکدیگر داشته باشند؟ در حقیقت اگر باران های فصلی مناسب باریده شوند، کشاورز محصول بیشتر و بهتری برداشت میکند و درآمد بیشتری کسب میکند و در نتیجه با افزایش قدرت خرید، تقاضای طلا افزایش میابد.

«الماس»

تا قبل از کشف الماس در برزیل و آفریقا، هند بزرگترین تولید کننده الماس در جهان بشمار میرفت اما امروزه هند بزرگترین مرکز برش و پرداخت الماس خام در دنیا می باشد. شهر سورات (در ایالت گجرات)، که در حدود ۲۵۰ کیلومتری شمال بمبئی قرار دارد، مرکز کارخانه های بزرگ برش و پرداخت الماس می باشد. کارخانه های بزرگ با استفاده از دستگاه های مدرن و تکنولوژی پیشرفته الماس ها را برش و صیقل می دهند. بنا به گزارش سازمان توسعه صادرات جواهرات و سنگ های قیمتی هند (GJEPC) از هر ۱۲ سنگ الماس که در سراسر جهان روی زیورآلات نصب میشود ۱۱ عدد آن در هند پردازش شده است. صادرات الماس هند در رتبه دوم جهان قرار دارد که ارزش آن ۱۸/۱ میلیارد دلار است که ۱۵/۳ درصد از صادرات الماس جهان در سال ۲۰۱۷ را به خود اختصاص داده است.

به طور کل اندازه بازار جواهرات و سنگ های قیمتی هند به نیاز داخلی و بین المللی وابسته است. اندازه بازار در سال ۲۰۱۷ حدود ۶۰ میلیارد دلار بوده و انتظار می رود تا ۲۰۲۱-۲۰۲۲ به ۱۰۰ تا ۱۱۰ میلیارد دلار برسد. این صنعت حدود ۷ درصد تولید ناخالص داخلی کشور و ۱۵ درصد صادرات هند را شامل می شود. همچنین در این صنعت بیش از ۴/۶۴ میلیون کارگر مشغول به کار هستند و انتظار می رود تا سال ۲۰۲۲، ۸/۲۳ میلیون نفر در این عرصه شاغل باشند. صنعت جواهرات و سنگ های قیمتی هند یکی از بخش های در حال رشد هند است که وابسته به صادرات و نیروی کار فعال است.

دولت هند نیز اقداماتی در جهت جذب سرمایه گذار و ارتقاء فناوری و مهارت ها برای تثبیت هند در بازار بین المللی انجام داده است.

بر اساس سیاست «در هند بساز» نارندرا مودی بیان کرد هند باید با جذب سرمایه در این زمینه بعنوان بزرگترین مرکز تجارت الماس در دنیا تبدیل شود. در این راستا اقداماتی نظیر کاهش تعرفه ی مالیات واردات سنگ های قیمتی صورت گرفت.

اما این صنعت مزایای اجتماعی نیز برای کشور دارد. از آنجاییکه صنایع نیازمند سرمایه ی بالایی هستند اما صنعت جواهرات در هند خصوصا بخش پرداخت الماس احتیاج به سرمایه ی کمتری در مقایسه با سایر بخش ها دارد. سرمایه کم و اشتغال افراد بیشتر، می تواند یکی مهم ترین مزایای این صنعت باشد.

فرایندهای پردازش سنگهای قیمتی و ساخت جواهرات مشکلات انرژی کشور را تشدید نمی کند چون اساسا نیازی به مصرف زیاد انرژی از جمله برق ندارند. مواد خام و محصولات نهایی، وزن کم و ارزش بسیار بالایی دارند بنابراین فشاری به صنعت حمل و نقل چه جاده ای و ریلی، چه دریایی و چه هوایی وارد نمی آورند.

کشور هند در این صنعت موانعی نیز پیش رو دارد که باید به آن توجه شود. اولین تهدید، کشور چین است. چین در صنعت جواهرات نیز همچون سایر بخش ها رقیب تنگاتنگ هند محسوب میشود. نیروی کار ارزان و زیاد و سیاست گذاری ها در راستای تسهیل واردات و صادرات و همچنین رشد فناوری در عرصه ی پردازش سنگ های قیمتی و تولید جواهرات از جمله مواردی است که می تواند توجه بازار جهانی را بیش از پیش به خود جلب کند.

مورد دیگری که باید به آن توجه شود تغییرات مد و فشن در عرصه ی زیورآلات است که تقاضا را تحت تاثیر خود قرار میدهد. هم اکنون بخش بزرگی از جواهرات ساخته شده در هند با طرح های سنتی به بازار عرضه میشود. علیرغم اینکه طرح های سنتی جایگاه ویژه ی خود را بین مردم کشور هند و برخی کشورهای دیگر دارد اما با توجه به بازار بین المللی و ذائقه ی خریداران پیرو مدهای جدید، نوآوری در بخش طراحی و ایجاد طرح های مدرن و به روز در این عرصه لازم است.

کند شدن رشد اقتصاد جهانی، کاهش ذخایر معادن داخلی سنگ های قیمتی در اثر برداشت زیاد، تغییر سلیقه ی افراد ثروتمند و هزینه کردن برای خرید سایر کالاهای لوکس مانند اتومبیل، عطر، وسایل الکترونیکی و. . . بجای خرید جواهرات، ظهور بدلیجات ارزان قیمت و سنگ های مصنوعی نیز میتواند موانعی برای شکوفایی بیشتر این صنعت در هند باشد.